

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภาในคณะกรรมการพัฒนาการเมืองตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๖

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๔๑๐/๔๙๖๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเมืองเป็นหน่วยงานภายในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการเมือง ซึ่งคณะกรรมการนี้ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และมีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการเมือง การปกครอง การบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนา การบริหารจัดการ กฎหมาย และการประชาสัมพันธ์ จำนวนเจ็ดคนร่วมเป็นกรรมการด้วย

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เห็นว่า คณะกรรมการพัฒนาการเมืองตามระเบียบดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ คือ พิจารณถึงความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเมือง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเมืองให้เป็นองค์กรที่มีรูปแบบเหมาะสม และสนับสนุนและประสานการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการเมือง ในการดำเนินการพัฒนาการเมืองจะต้องระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางการเมือง ดังนั้น หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ร่วมเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยก็จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมือง รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนและประสานงานตามแผนพัฒนาการเมือง อย่างไรก็ดี เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยพิจารณาข้อหารือ เรื่อง สมาชิกวุฒิสภาขอร่วมประชุมกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐประจำจังหวัด โดยมีความเห็นว่าการเข้าร่วมประชุมของสมาชิกวุฒิสภาต้องกระทำอย่างระมัดระวัง เพราะหากมีลักษณะเป็นการดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการแล้ว อาจเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๘ ประกอบกับมาตรา ๑๑๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันมีผลให้ขาดจากสมาชิกภาพได้ ซึ่งสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เห็นว่าการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการเมืองนี้ เป็นเรื่องของการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และเพื่อให้

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๕๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอหารือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาสามารถเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๔ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้เพียงใด หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยรับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี) แล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๑๐ (๑)^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามนัยมาตรา ๑๒๘^๒ ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งหมายความรวมถึงการดำรงตำแหน่งในฐานะเป็นกรรมการด้วย เว้นไว้แต่เฉพาะกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาดำรงตำแหน่งกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดินในกรณีที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองเท่านั้น แต่สำหรับกรณีตามปัญหาที่หารือนี้ คณะกรรมการพัฒนาการเมืองเป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๖ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเมือง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเมือง ให้เป็นองค์กรที่มีรูปแบบที่เหมาะสมและสนับสนุนการประสานการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการเมือง ซึ่งจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าว เห็นได้ว่าเป็นการดำเนินการในหน้าที่รับผิดชอบของฝ่ายบริหาร ระเบียบฉบับนี้จึงเป็นเพียงระเบียบปฏิบัติราชการภายในของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่มีได้มีฐานะเป็นกฎหมายแต่ประการใด ดังนั้น หากมีการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

^๑ มาตรา ๑๑๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้อง

(๑) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ นอกจากข้าราชการการเมืองอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรี

(๒) ไม่รับสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานปกติ

บทบัญญัติมาตรานี้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน ในกรณีที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรี

^๒ มาตรา ๑๒๘ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๐ และมาตรา ๑๑๑ มาใช้บังคับการกระทำความผิดห้ามของสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยอนุโลม

เป็นกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาการเมืองแล้ว จะเป็นกรณิการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาให้ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่เป็นกรรมการในหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๑๐ (๑) ของกฎหมายรัฐธรรมนูญ ที่มีใช้เป็นการการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิอื่นได้รับการยกเว้นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความในวรรคสองของมาตรา ๑๑๐ ดังกล่าว และการแต่งตั้งดังกล่าวอาจมีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นขาดจากสมาชิกภาพได้ตามนัยมาตรา ๑๑๘ (๖)^๓ หรือมาตรา ๑๓๓ (๗)^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ลงชื่อ พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๕๖

^๓มาตรา ๑๑๘ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

๑.ล

๑.ล

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๐ หรือมาตรา ๑๑๑

๑.ล

๑.ล

^๔มาตรา ๑๓๓ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ

๑.ล

๑.ล

(๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๘

๑.ล

๑.ล